

Spis treści

Stanisława Borkowska

PRZEDMOWA 15

Longin Komolowski – wystąpienie Ministra 17

Część I

PROBLEMY PRACY W PERSPEKTYWIE XXI WIEKU

Grażyna Zielińska

PROBLEMY PRACY W PERSPEKTYWIE XXI WIEKU 23

Wprowadzenie 23

Stanisława Borkowska

GLÓWNE WYZWANIA WOBEC PROBLEMÓW PRACY NA PRZEŁOMIE WIEKÓW 30

1. Trzy modele regulowania problemów pracy w drugiej połowie XX wieku 30

2. Problemy pracy w perspektywie XXI wieku 41

2.1. Zmiana struktur zatrudnienia 42

2.2. Bezrobocie 42

2.3. Między stabilnością a elastycznością zatrudnienia 43

2.4. Elastyczność i zróżnicowanie płac 45

2.5. Zbiorowe stosunki pracy: między centralizacją a decentralizacją 46

2.6. Transformacja przedsiębiorstwa 49

2.7. Edukacja i szkolenie zawodowe 50

2.8. Zamiast wniosków kilka refleksji i znaków zapytania 51

Literatura 53

Elżbieta Kryńska

POPYT NA PRACĘ W POLSCE – TENDENCJE I PERSPEKTYWY 55

1. Tendencje światowe 56

1.1. Globalizacja gospodarki 56

1.2. Rozwój technik i technologii wytwarzania	59
1.3. Bezzatrudnieniowy wzrost gospodarczy	61
2. Procesy dostosowawcze do Unii Europejskiej	62
2.1. Zmiany strukturalne popytu na pracę	62
2.2. Zwiększenie elastyczności rynku pracy	65
3. Średniookresowe i długookresowe prognozy popytu na pracę w Polsce	67
3.1. Przewidywane zmiany na rynku pracy do 2010 r.	67
3.2. Prognoza popytu na pracę do 2005 r.	69
3.3. Makroekonometryczny model gospodarki Polski	71
3.4. Rozwój gospodarki polskiej na podstawie modelu KEMPO	74
3.5. Prognoza popytu na pracę do 2010 r.	77
3.6. Podsumowanie	79
Literatura	80

Mieczysław Kabaj

MODELE PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU. PRZESZŁOŚĆ I PRZYSZŁOŚĆ	83
1. Dwa modele przeciwdziałania bezrobociu	83
2. Model polityki rynku pracy	85
3. Model makroekonomicznej polityki prozatrudnieniowej	88
4. Elementy dualnej prozatrudnieniowej strategii wzrostu gospodarczego	92
Literatura	100

Marek Bednarski

DYLEMATY POLITYKI RYNKU PRACY W POLSCE U PROGU XXI WIEKU	101
1. Uwagi wstępne	101
2. Strategie przedsiębiorstw w zakresie tworzenia popytu na zatrudnienie a interwencja państwa na rynku pracy	102
3. Problemy rozdysponowania środków na walkę z bezrobociem	104
4. Dylematy polityki rynku pracy w nadchodzących latach	107
Literatura	108

Edward Marek

ZAROBKOWA MIGRACJA POLAKÓW NA PRZEŁOMIE XX I XXI WIEKU	109
1. Ogólne zasady zatrudniania Polaków za granicą	109
2. Migracja zarobkowa Polaków do 1990 r.	111
3. Zagraniczne wyjazdy zarobkowe Polaków w latach 1990–1997	113
4. Perspektywy zatrudnienia Polaków za granicą na przełomie XX i XXI wieku	119
Literatura	121

Aleksy Pocztowski

ZARZĄDZANIE ZASOBAMI LUDZKIMI WOBEC NOWYCH WYZWAŃ ..	122
1. Wprowadzenie	122
2. Ciągłość i zmiana w ewolucji funkcji personalnej	123
3. <i>Human resources management</i> jako współczesne ujęcie funkcji personalnej	125
4. Aktualny stan funkcji personalnej w Polsce	129
5. Zmiany w otoczeniu funkcji personalnej i ich skutki dla zarządzania zasobami ludzkimi	131
6. Modelowe ujęcie zarządzania zasobami ludzkimi w kontekście głównych elementów otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego	134
7. Schemat analizy zmian w zarządzaniu zasobami ludzkimi	135
Literatura	138

Marta Juchnowicz

NOWOCZESNE PODEJŚCIE DO MOTYWOWANIA PRACOWNIKÓW A RZECZYWISTOŚĆ POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTW	140
1. Uwarunkowania systemu motywowania	140
2. Wyzwania związane z motywowaniem pracowników	141
3. Rozwój poglądów na motywowanie	141
4. Założenia nowoczesnego systemu motywowania	143
5. Systemy motywowania w realiach polskich firm	145
6. Warunki skuteczności systemów motywowania	151
Literatura	153

Zofia Jacukowicz

WYNAGRODZENIA – KIERUNKI ROZWOJU	155
1. Polityka wynagrodzeń w Krajach Unii Europejskiej	155
2. Polityka wynagrodzeń w Polsce	158
2.1. Poziom płac przeciętnych	159
2.2. Powstanie szarej strefy wynagrodzeń i formy jej występowania	163
2.3. Pionowe rozpiętości płac	164
3. Relacje płac	167
3.1. Czynniki kształtujące relacje płac	167
3.2. Relacje płac według sektora własności	172
3.3. Relacje płac według stanowisk pracy i zawodów	172
3.4. Relacje płac według stażu pracy i wieku pracownika	175
4. Technika kształtowania płac w jednostce organizacyjnej	177
5. Kierunki rozwoju wynagrodzeń w Polsce – wnioski	180
Literatura	182

Helena Strzezińska

PRZYSZŁOŚĆ CZASU PRACY. FORMY, MODELE, WYMIARY	183
1. Erozja tradycyjnego podejścia do czasu pracy	183

2. Czas pracy w Unii Europejskiej w latach dziewięćdziesiątych	185
3. Relacje między skracaniem czasu pracy a zmniejszaniem bezrobocia	186
4. Zatrudnienie w nietypowych wymiarach czasu pracy i formach	187
5. System zmianowy i nietypowe godziny pracy	188
6. Czas pracy w Polsce w latach dziewięćdziesiątych	191
7. Zakończenie	192
Literatura	197

Część II

ZBIOROWE STOSUNKI PRACY

Kazimierz W. Frieske

DYNAMIKA INSTYTUCJONALNEJ FORMUŁY STOSUNKÓW PRACY	201
1. Wprowadzenie	201
2. Struktury instytucjonalne	202
2.1. Związki zawodowe	203
2.2. Negocjacyjne forum	205
3. Kłopoty sąsiadów	207
4. O korzyściach lokalnych osobliwości	210
Literatura	215

Jerzy Wratny

PARTYCYPACJA PRACOWNICZA W PERSPEKTYWIE XXI WIEKU	216
Literatura	221

Ludwik Florek

ZNACZENIE KONSTITUCJI DLA INDYWIDUALNEGO PRAWA PRACY	223
---	------------

Część III

POLITYKA SPOŁECZNA W PERSPEKTYWIE XXI WIEKU

Stanisława Golinowska

PAŃSTWO OPIEKUŃCZE W POLSCE NA TLE PORÓWNAWCZYM	231
Wprowadzenie	231
1. Zakres państwa opiekuńczego w krajach zachodnich	232
2. Zakres państwa opiekuńczego w Polsce i innych krajach Europy Środkowej i Wschodniej	236
3. Ograniczanie zakresu państwa opiekuńczego	238

4. Wnioski dla Polski	240
Literatura	244

Gertruda Uścińska

POLSKI SYSTEM UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH W ŚWIETLE STANDARDÓW EUROPEJSKICH	246
--	------------

Bożena Balcerzak-Paradowska

POLITYKA RODZINNA – UWARUNKOWANIA I KIERUNKI DZIAŁAŃ	250
1. Współczesne uwarunkowania polityki rodzinnej	250
2. Polityka rodzinna w materiałach ONZ	258
3. Polityka rodzinna w społecznej nauce Kościoła	260
4. Polityka rodzinna w krajach Unii Europejskiej i Polsce	264
5. Uwagi końcowe	267
Literatura	268

Damuta Graniewska

RODZINA A PRACA ZAWODOWA	269
Literatura	277

Dorota Głogosz

NOWE INSTYTUCJE POLITYKI SPOŁECZNEJ – ROLA TRZECIEGO SEKTORA	278
Literatura	284

Część IV

WOKÓŁ NAJWAŻNIEJSZYCH WYZWAŃ XXI WIEKU W SFERZE PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ. WNIOSKI DLA POLSKI (Dyskusja panelowa)	
--	--

Michał Boni

NAJWAŻNIEJSZE ZADANIA	287
------------------------------------	------------

Tadeusz Kowalik

WOBEC GLOBALIZACJI NIERÓWNOŚCI	290
1. Inwazja nierówności	290

2. Nowe doświadczenia i możliwości	291
3. Skąd czerpać przykłady?	295
 <i>Adam Kurzynowski</i>	
POLITYKA SPOŁECZNA WOBEC WYZWAŃ ROZWOJU	297
 <i>Eugeniusz Kwiatkowski</i>	
GROŹBA WZROSTU BEZROBOCIA STRUKTURALNEGO. MOŻLIWOŚCI JEGO OGRANICZANIA	301
 <i>Witold Morawski</i>	
WOKÓŁ NOWEGO MODELU ZBIOROWYCH STOSUNKÓW PRACY	304
 <i>Antoni Rajkiewicz</i>	
PRACA DLA MŁODZIEŻY	307
 <i>Jolanta Supińska</i>	
ZDEMONTOWAĆ WELFARE STATE?	311

